

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

MATEMATIKA

viša razina

NACIONALNI ISPIT
svibanj 2008.

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute. Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu u označeni okvir na naslovnoj stranici te na list za odgovore.

Ispit traje 180 minuta bez prekida.

U ovome se dijelu ispita od Vas očekuje:

- da u zadacima višestrukoga izbora između četiriju ponuđenih odaberete jedan točan odgovor
- da u zadacima kratkih odgovora odgovorite na pitanje jednostavnom rečenicom ili izračunom
- da u zadacima produženih odgovora odgovorite na pitanje uz prikazan postupak rješavanja.

Na ispitu smijete rabiti uobičajeni pribor za pisanje i brisanje (olovka, kemijska olovka plave ili crne boje i gumica za brisanje). Potreban je i geometrijski pribor (trokut ili ravnalo i šestar), kao i džepno računalo (tzv. znanstveni kalkulator).

Možete pisati po stranicama ispitne knjižice, ali ne zaboravite prepisati odgovore na list za odgovore.

Na listu za odgovore kvadratić točnoga odgovora obilježavate upisivanjem znaka X.

Na listu za odgovore pišite isključivo kemijskom olovkom.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Želimo Vam puno uspjeha!

Način ispunjavanja testa

A.	☒
B.	☐
C.	☐
D.	☐
E.	☐

Dobro

A.	☒
B.	☐
C.	☒
D.	☐
E.	☐

Loše

A.	☒
B.	☐
C.	☒
D.	☐
E.	☐

Ispravljanje
pogrješnoga
unosa

U zadatcima od 1. do 12. samo je jedan odgovor točan. Na listu za odgovore trebate obilježiti znakom X samo jedan od četiriju ponuđenih odgovora.

1. Jednadžba $3x^2 + bx - 30 = 0$ ima rješenja $x = -2$ i $x = 5$.
Tada je b jednako:

A. 9

B. $\frac{1}{9}$

C. $-\frac{1}{9}$

D. -9

A. ☐

B. ☐

C. ☐

D. ☐

2. Broj a je za 3 veći od pozitivnoga broja b . Njihov je omjer $5 : 3$.
Tada je a jednak:

A. $\frac{3}{2}$

B. $\frac{9}{2}$

C. $\frac{15}{2}$

D. $\frac{21}{2}$

A. ☐

B. ☐

C. ☐

D. ☐

<p>3. Opseg paralelograma na slici je 80 cm. Površina mu je:</p> <div data-bbox="287 404 751 646"></div>	<div><div>A. ☐</div><div>B. ☐</div><div>C. ☐</div><div>D. ☐</div></div>
<p>4. Jedna astronomska jedinica iznosi $1.49 \cdot 10^{11}$ m. To je:</p> <div><div>A. 149 milijardi km</div><div>B. 14.9 milijardi km</div><div>C. 149 milijuna km</div><div>D. 14.9 milijuna km</div></div>	<div><div>A. ☐</div><div>B. ☐</div><div>C. ☐</div><div>D. ☐</div></div>
<p>5. $\left(6-3a+\frac{18a^2}{6+3a}\right) : \frac{9a^4-144}{6a^3+48} =$</p> <div><div>A. $\frac{2(a^2-2a+4)}{a^2-4}$</div><div>B. $\frac{2(a^2+2a+4)}{a^2-4}$</div><div>C. $\frac{2(a-2)}{a+2}$</div><div>D. $\frac{2(a+2)}{a-2}$</div></div>	<div><div>A. ☐</div><div>B. ☐</div><div>C. ☐</div><div>D. ☐</div></div>
<p>6. Kut među vektorima $\overrightarrow{AB} = -3\vec{i} - 4\vec{j}$ i $\overrightarrow{CD} = 3\vec{i} - 4\vec{j}$ jednak je:</p> <div><div>A. 16°15'36"</div><div>B. 90°</div><div>C. 73°44'23"</div><div>D. 180°</div></div>	<div><div>A. ☐</div><div>B. ☐</div><div>C. ☐</div><div>D. ☐</div></div>
<div></div>	<div><div></div><div>01</div></div>

7. Rabeći džepno računalo, odredite koji je od navedenih brojeva **najveći**.

- A. $\log_5 8$
- B. $\sqrt[5]{380}$
- C. $\text{tg}(78^\circ)$
- D. 1.22^{2^3}

A. ☐

B. ☐

C. ☐

D. ☐

8. Asimptota hiperbole je pravac $y = 2x$. Na hiperboli je točka $(5, 8)$.
Jednadžba hiperbole je:

- A. $\frac{x^2}{36} - \frac{y^2}{9} = 1$
- B. $\frac{x^2}{9} - \frac{y^2}{36} = 1$
- C. $\frac{x^2}{6} - \frac{y^2}{3} = 1$
- D. $\frac{x^2}{3} - \frac{y^2}{6} = 1$

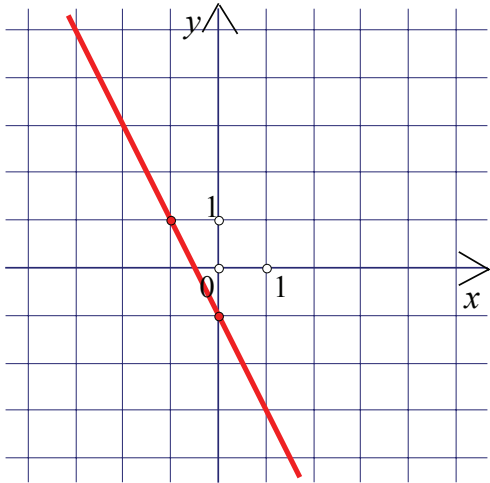
A. ☐

B. ☐

C. ☐

D. ☐

9. Jednadžba pravca koji je usporedan s nacrtanim pravcem i prolazi točkom $(0, 7)$ je:

- A. $y = \frac{1}{2}x - 7$
- B. $y = -\frac{1}{2}x + 7$
- C. $y = 2x - 7$
- D. $y = -2x + 7$

A. ☐

B. ☐

C. ☐

D. ☐

<p>10. Cijena iznajmljivanja bicikla je najprije povećana 25% pa snižena 22%. Što treba učiniti s cijenom da postane jednaka početnoj?</p> <p>A. povećati je 3%</p> <p>B. sniziti je 3%</p> <p>C. povećati je 2.56%</p> <p>D. sniziti je 2.56%</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>11. Sustav $\begin{cases} (a+3)x-3y=-1 \\ 8x+12y=4 \end{cases}$ ima beskonačno mnogo rješenja ako je:</p> <p>A. $a=-5$</p> <p>B. $a=-1$</p> <p>C. $a=1$</p> <p>D. $a=5$</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>12. Ako je $x = \sqrt[3]{\sqrt{2}+1} - \sqrt[3]{\sqrt{2}-1}$, onda je:</p> <p>A. $x^3+2x-3=0$</p> <p>B. $x^3-2x+3=0$</p> <p>C. $x^3-3x+2=0$</p> <p>D. $x^3+3x-2=0$</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<div><div>01</div></div>	

Odgovorite na zadatke od 13. do 27. Na listu za odgovore uz redni broj zadatka upišite odgovor na za to predviđeno mjesto.

<p>13. Riješite jednađbu $t^2 - t - 2 = 0$.</p> <p>Odgovor: _____</p>	<div>1<input type="text"/></div> <div>bod</div>
<p>14. Riješite jednađbu $x^2 - 4 > 0$.</p> <p>Odgovor: _____</p>	<div>1<input type="text"/></div> <div>bod</div>
<p>15. Izrazite a iz izraza $p = ab + (a + b)v$.</p> <p>Odgovor: $a =$ _____</p>	<div>1<input type="text"/></div> <div>bod</div>
<div> 02</div>	

16. Odredite $a, b \in \mathbf{R}$ tako da brojevi $z = a - 2 + (b + 3)i$ i $w = \frac{1}{2}a + 3bi$ budu konjugirano kompleksni.

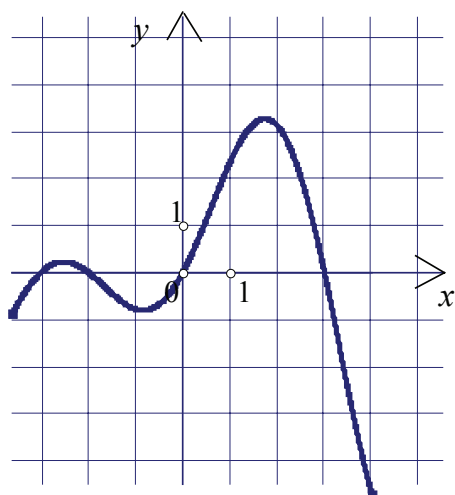
1 ☐
2 ☐

boda

Odgovor: $a =$ _____ ,

$b =$ _____ .

17. Funkcija je zadana grafom.

1 ☐
2 ☐

boda

- a) Kakvoga je predznaka vrijednost funkcije za $x = -1$?

Odgovor: _____

- b) Na kojem skupu funkcija, čiji je graf prikazan na slici, poprima pozitivne vrijednosti?

Odgovor: _____

18. Zadane su točke $A(-1, 2)$ i $B(3, -1)$.
a) Odredite koordinate polovišta dužine $\overline{AB}$.

1	☐
2	☐
3	☐
boda	

Odgovor: _____

b) Odredite koeficijent smjera pravca određenoga točkama A i B .

Odgovor: _____

c) Odredite jednadžbu simetrale dužine $\overline{AB}$.

Odgovor: $y =$ _____

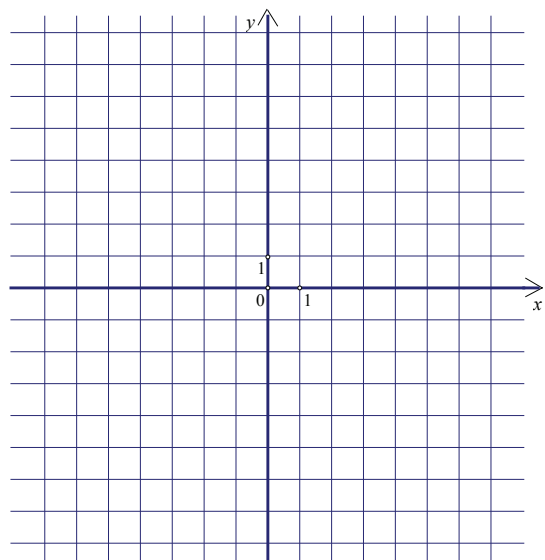

19. Skup točaka ravnine zadan jednadžbom $9x^2 + 36y^2 - 225 = 0$.

a) Odredite duljinu a velike poluosi.

Odgovor: $a =$ _____

b) Skicirajte zadani skup točaka.

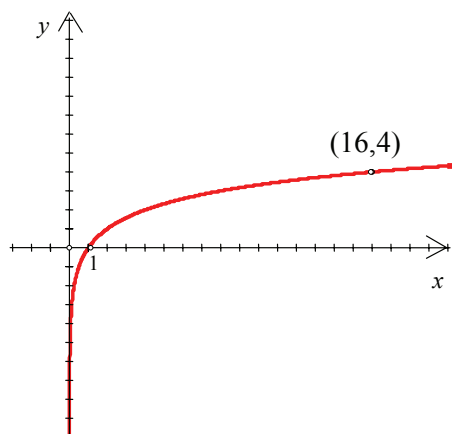

1 ☐

2 ☐

boda

20. Na slici je graf funkcije $f(x) = \log_b x$. Odredite b .

Odgovor: $b =$ _____

1 ☐

bod

21. Zadana je kružnica $(x-1)^2 + (y+3)^2 = 17$.
a) Točka $A(2, y)$, $y > 0$ pripada kružnici. Odredite y .

1	☐
2	☐

boda

Odgovor: $y =$ _____

- b) Odredite jednadžbu tangente na kružnicu u točki A .

Odgovor: _____

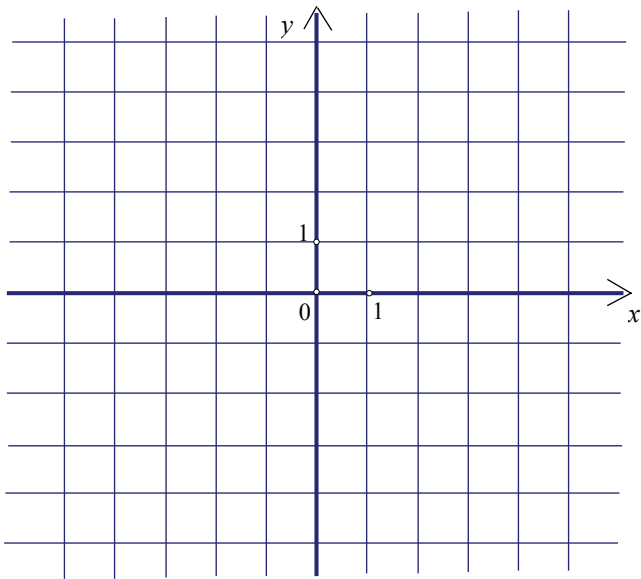

22. Nacrtajte grafove funkcija u zadanome koordinatnome sustavu.

a) $f(x) = x^2 - 1$

b) $g(x) = |x^2 - 1|$

1 ☐

2 ☐

boda

23. Za koju vrijednost x iz intervala $[0, \pi]$ funkcija $f(x) = \operatorname{tg}\left(x - \frac{\pi}{3}\right)$ nije definirana?

1 ☐

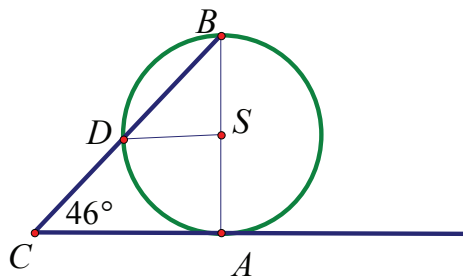
bod

Odgovor: $x =$ _____

24. Polupravac CA je tangenta kružnice.

1 ☐

2 ☐

boda

a) Odredite mjeru $\angle ABC$.

Odgovor: $\angle ABC =$ _____ °

b) Odredite mjeru $\angle ASD$.

Odgovor: $\angle ASD =$ _____ °

25. Zadana je funkcija $f(x) = ax^2 + 3x - 4.5$.

a) Odredite sjecište grafa funkcije s y -osi.

Odgovor: _____

1 ☐

2 ☐

boda

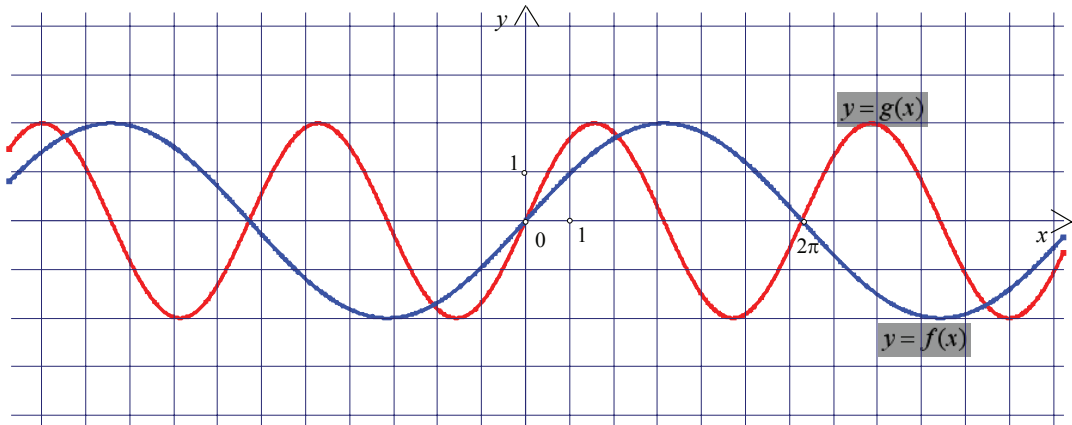
b) Najveća vrijednost funkcije $f(x) = ax^2 + 3x - 4.5$ jednaka je -1 . Odredite a .

Odgovor: $a =$ _____

26. Na slici su prikazani grafovi trigonometrijskih funkcija f i g .

a) Odredite funkcije.

Odgovor: $f(x) =$ _____
 $g(x) =$ _____

1 ☐

2 ☐

boda

b) Očitajte s grafa koliko rješenja ima jednačba $f(x) = g(x)$ na intervalu $[-2\pi, 2\pi]$.

Odgovor: _____

1 ☐

bod

27. RAST BAKTERIJA

Broj bakterija B u nekoj populaciji mijenja se s vremenom t na sljedeći način $B(t) = 1000 \cdot 2^{3t}$, gdje je t vrijeme u **satima** od početka mjerenja.

a) Koliko je bilo bakterija 40 **minuta prije** početka mjerenja?

1

bod

Odgovor: _____

b) Nakon koliko će vremena bakterija biti tisuću puta više nego na početku mjerenja?

1

bod

Odgovor: _____ h _____ min

U zadatcima od 28. do 30. riješite zadano i prikažite postupak rješavanja. Na listu za odgovore uz redni broj zadatka upišite odgovor na za to predviđeno mjesto.

28. Riješite jednadžbu $2 \cdot 2^{2x} + 4^{x+2} - 2 \cdot 4^{x-1} = 35$.

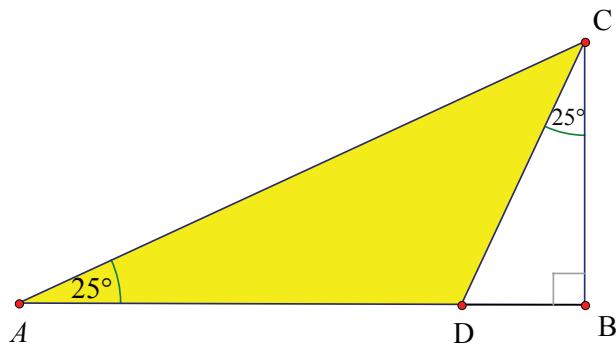
1	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>
boda	

Odgovor: $x =$ _____

29. U trokutu sa slike $|BC| = 4$ cm. Odredite površinu osjenčanoga trokuta ADC .

1	☐
2	☐
3	☐
boda	

Odgovor: _____ cm²

<p>30. KOVANICA OD 50 LIPA</p> <p>Slitina od koje se izrađuje kovanica od 50 lipa sastoji se od nikla i željeza. Omjer nikla prema željezu je 1 : 19. Masa kovanice od 50 lipa je 3.65 g, njezin promjer je 20.5 mm, a gustoća slitine je 6.912 g/cm³.</p> <p>a) Koliko je grama željeza potrebno za izradbu jedne kovanice od 50 lipa? (Rezultat ne zaokružujte.)</p> <p>Odgovor: _____ g</p>	<div><div>1 ☐</div><div>2 ☐</div><div>boda</div></div>
<p>b) Odredite debljinu kovanice od 50 lipa. (Gustoća slitine je omjer mase i obujma, $\rho = \frac{m}{V}$.)</p> <p>Odgovor: _____ mm</p>	<div><div>1 ☐</div><div>2 ☐</div><div>boda</div></div>
<div><div></div><div>02</div></div>	

